

ÖZ

Firdevsî'nin İran milleti açısından çok kıymetli olan eseri Şâh-nâme, Türk kültür ve edebiyatını fazlasıyla etkilemiştir. Bu etkilenme neticesinde Anadolu sahasında Şâh-nâme yazma kültürü başlamıştır. Bu kültürle beraber Anadolu'da Firdevsî'nin eserinin birebir çevirileri de yapılmıştır. Üzerinde çalışılan eser de Şâh-nâmeden yapılan birebir çevirilerdendir.

Bu Şâh-nâme Çevirisi bugün İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde 6131 demirbaş numarasıyla kayıtlıdır ve üç cilt halinde olup tamamı 1778 varaktır. Her sayfası 25 satırdan oluşan eserde minyatürler de bulunmaktadır. Bu Şâh-nâme çevirisinin istinsah yılı 1773'tür. Eserin mütercimi ile ilgili bilgi bulunamamıştır; fakat müstensihî Derviş Mustafa isimli biridir. Metin içerisinde tarihle ilgili ya da mütercim ve müstensihle ilgili herhangi bir bilgi mevcut değildir. Bu bilgiler İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nden elde edilmiştir. Üzerinde çalışılan Şâh-nâme Çevirisi, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanedeki eserin ikinci cildinin 1a-144b varakları arasında kalan bölümünü kapsamaktadır.

Tez; giriş, imla özellikleri, ses bilgisi, şekil bilgisi, çevriyazı, sözlük, özel isimler dizini ve tıpkıbasım bölümlerinden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Firdevsî, Şâh-nâme, Şâh-nâmenin Türk kültürüne yansımaları, metnin kuruluşu, sözlük ve dizinin hazırlanış yöntemleri hakkında bilgiler verilmiştir.

İmla özellikleri bölümünde Eski Anadolu Türkçesi başta olmak üzere 17. ve 18. yüzyıl dil özellikleri de dikkate alınarak ünlüler ve ünsüzler ayrı ayrı incelenmiştir. Ses bilgisi ve şekil bilgisi kısımları da kendi içinde alt başlıklara ayrılarak metinden alınan örnekler ışığında ele alınmıştır. Metin bölümünde orijinal metne bağlı kalınmış ve nesir kurallarına göre metne paragraf sistemi ve noktalama işaretleri eklenmiştir.

Sözlük bölümünde bir genel sözlük oluşturulmuştur. Genel sözlükten sonra özel isimler dizini hazırlanmıştır. Metnin sonuna kaynakça ve araştırmacıların metinden daha kolay faydalanabilmeleri adına tıpkıbasım bölümleri eklenmiştir.

Çalışmada elde edilen veriler sonuç bölümünde açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Firdevsî, Şâh-nâme, Şâh-nâme'nin Etkileri, Derviş Mustafa, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi, Özel İsimler Dizini, Tıpkıbasım, Çevriyazı